

38
246

Quadrans cum cursore
et scala abscissa descriptio
per notabilis

Impiantur materia lignea, vel alioq. metallo
Vim redigantur ad formam .q. partem circuli
Vim fiat arcus in alioq. tabula plana: cuius
quarta pars adhaeretur quadranti: et illic ar-
culus rectissime quarta pars in arcu: et sic
illius quatuordecim fiat quadrans. Et infra la-
tera quadrantis spatium paruum ex omni parte
protrahendo duas lineas rectas quatuordecim
angulum omnis rectus infra angulum quadrantis
Qui angulus vocatur A. fiantque hoc modo
protrahantur una linea subtilis ab angulo q.
drantis .b. ad angulum .c. dividatur in .2.
partes aequales: et in puncto medio ponatur
pes circuli immobilis: et alij pes extendatur
ad aliquem punctum infra .A. a quo puncto in
eis protrahere lineas rectas infra latera qua-
drantis que infra se debz includere quartam
partem arcus ex cuius illo pede mobilis ipse
arcum ad illum punctum. Postea factum illud
sunt munitur versis .b. .c. .e. et sic fig-
uratur locus in linea subtili iam protrahita:
ubi pes circuli mobilis tangit illas lineas
Et a puncto iam dicto infra .A. usque ad
punctum contactus infra .b. .c. dividatur duas lineas
et includunt intra se .f. .f. cuius angulus rectus

et inferius una quartam partem circum per h^o
 una linea sufficiens qui g^ontur unum 4.
 partem circum recessum. Et illa pars inferior
 quadrans ubi est illa linea circumferentia
 vocatur lumbus. Illi duo alie partes extra non
 lumbus quadrans. Et sunt lumbus quadrans de
 xxiij duo tabule parue p^ont for^oantibus p^oferat
 equidistantibus linee .a.c. infra: c^onter lumbus r.
 extra unitatibus ponende. ¶ Item in^o lumbum
 circumferentia inferiori s^og. b. c. p^ont hanc
 hanc duo circumferentiales equi distantes in
 quas dividuntur alij spatia in^o q^o distanti
 possunt in inferiori spatio in^o lumbum singuli
 gradus: et in superiori unij gradum: et pariter
 in figura. Item lumbus inferior b. c. dividatur
 in duas partes c^onter, et q^olibet pars linee .c. b.
 dividatur in 3. et q^olibet pars in alia
 tres. Et hanc divisionem protrahant^o ab alia
 circumferentia inferiori ad alia circumferentia superioris
 duo occupando spatia in lumbum. Inferior q^o
 pars in lumbum dividatur ita q^o quilibet p^odictum
 18. spatium su^o portionem su^o divisa .x. 5. gradus
 equalis. Protrahantur^o hanc divisionem ab
 inferiori circumferentia lumbi ad alia circumferentiam
 sequentem p^onti spatium occupando et erunt
 40. et illud spatium vocatur lumbum. ¶ Con
 sequenter dividatur spatium ad g^ontate duos
 digitos unum et dividatur p^onti illud et p^onti ha
 lumbus circumferentiales distinguens spatium

Divisio quadrans

Sequ
 Con

inferius a superioribus & linea ista. f. g. : et linea
 illa dividitur in .6. partes cōtes: et vocatur
 puncta divisionū, et notentur hęc tres
 h. i. k. l. m. n. et opponatur quilibet tabula
 p. plana. et valuer figuratur in clam ut non
 moueatur de loco suo. Tunc alia tabula
 coniungat ei in quibus superioribus in puncto. t. p.
 p. linea. a. t. possit protrahi in quantum a dextris
 in illa tabula versus. s. Et tunc ponatur pes
 cuius immobilis in puncto. A. et alius pro
 extendatur in linea. a. t. s. quadratum don
 pes eius in puncto. A. sit mobilis et trahatur
 hinc p. punctum a. t. ¶ Consequenter queratur
 alius pes in puncto in linea. a. t. versus. A. don
 hęc pes erunt mobilis trahatur p. punctum. A. ad punctum. T.
 Et tunc restringatur pes erunt, et tunc
 queratur alius punctum in dicta linea versus
 a dext. alius pes mobilis trahatur p. linea. a. k.
 et sit semper querendo punctum versus. A. in li
 neam, at don sit hinc protrahatur superioribus
 les seu circumferentibus a puncto. A. ad .6. puncta
 s. h. i. k. l. m. n. et isti erunt hinc horarum
 quā per has accipimus hori dicitur ar. r. r. r. r. r. r.
 Sic pars erunt immobilis sicut maneat in linea
 A. t. quāvis ad unguemque erunt offerentur
 moueatur

¶ Sequitur unū de
Cursorē

Sicut quida rotam in spatio intercepto inter
lineas circuli in limbo inferiori e. b. et inter li-
neas circuli superius qui vocat^r g. f. et
in illa gravitate firmetur quia tabula, et movetur
et movetur in illa gravitate a termino ad terminum
Illa igitur tabula habet in longitudine q. d. g.
in limbo, et si habeat plus hoc est de bono effi. nec
feris et non notentur In latitudine autem dividit^r
in 4. partes circulos in quibusdam lineis circuli
bq: Longitudo enim superioris dividit^r in duas par-
tes circulos planam rotam perfectam per rotam lon-
gitudinem in distantiam ab extremis Et sic ex
membris superioris dex. p. et sinistra. S. et
linea media vocatur q. et inferiori. r. ¶ **T**unc
sciendum est quod una spatula inferiora in latitu-
dine superioris Et 3. spatula superiora quibus
duos medietates zodiaci in signis gradibus et
mediis gradibus Et sic spatula intermedia quibus
habet duos medietates annis in mensibus diebus
et mediis diebus Quis quod huius annis medietates
diebus zodiaci medietatibus respondet. ¶ **M**an
in una medietate movetur sol per una medietate
zodiaci: et in alia per aliam Et ita spiritus
duabus medietatibus respondet. 6. inferiora
spatia: et sic superiora ¶ **C**onsequenter
respondent quod ponere sic in tribus spatibus
inferioribus et 3. superioribus spatibus Et pro
V. in tribus lineis inferioribus in linea
q. r. versus p. Et ponatur linea media

inferioris sup p[ri]ncipiu[m] . Et alius gradus . In
 a p[ro]p[ri]etate . II. gradus et dimidijs in tubo
 p[er] r[ati]o[n]em est . declinatio solis in arctico In
 fine q[ui] . II. gradus et dimidijs ponat[ur] una p[ro]p[ri]e
 regule : et alia p[ro]p[ri]e sup punctu[m] . a . et p[ro]p[ri]e
 hanc una linea recta occupans tria spa
 tia inferiora : et illa superiora , et illa tria spa
 tia correspondent signis inferioribus . V. et
 superioribus . up . Postea a fine . II. $\frac{1}{2}$. gradus
 d. $\frac{1}{2}$. gradus . ubi ponatur regula sup p[ri]ncipiu[m]
 et p[er]trahatur linea in tribus inferioribus spa
 tijs et in tribus superioribus : et erunt duo spacia
 altera duorum signorum . S. et D. quoniam
 altera eadem erit declinatio Et nunc in fine
 inferioris : versu . p . inter lineas iam p[ro]p[ri]as
 et illa finem erunt spacia duorum signorum
 s[ic] II et O9 . donec fiat divisio alia in alia
 parte inferioris : s[ic] ut ex dimidia spacia . II. $\frac{1}{2}$
 inferioris : et aliud superius : et in istis spacijs
 subantur duo signa . H. inferioris et . superioris
 Item in duobus spacijs . d. $\frac{1}{2}$. gradus ponatur
 alia duo signa . inferioris et . superioris
 Postea alia duo signa remanentia . s. G.
 inferioris et F. superioris Et quodlibet de inferioribus
 spacijs dimidijs p[er] r[ati]o[n]em . G. ut ex G. ubi
 subantur inferioris , et unum gradum superioris
 sup unum gradum ut signorum , et erunt
 tria spacia inferiora occupata et tria superiora

Tunc venientibus .6. spatia intermedia in quibus
scribentur .12. menses Quod ipse magister fecit
Videatur in tabula in 9° gradu. *xi* menses
Januarij. Et sup^{er} illa gradu ponatur regula:
Et sup^{er} punctum *A.* Et protrahatur una
linea una spatia occupando q^{ue} sit sup^{er} una
spatia inferiora. Postea videatur in eadem
tabula in 9° gradu. *iiii* Februarij menses
et sup^{er} illa gradu ponatur una caput regule
et aliud caput sup^{er} punctum *A.* et protrahatur
alia linea occupando q^{ue} sit eadem una spatia,
et in spatio intermedio inter illas duas lineas
protractas q^{ue} illa duo spatia scribatur Januarij.
Et sup^{er} illa gradu ponatur regule et super
punctum *A.* et protrahatur una linea una
spatia inferiora. Postea videatur in eadem
tabula in 9° gradu. *iiii* Februarij caput
Et sup^{er} illa gradu ponatur unum caput regule et
aliud caput sup^{er} punctum *A.* et protrahatur
alia linea occupando q^{ue} sit una spatia eadem
Et in spatio intermedio inter illa et lineas pro-
tractas q^{ue} ea duo spatia scribatur Januarij.
in inferiori spatio illorum *iiii* et in inferiori
ponatur duo menses Januarij: et in spatio
medio unum dierum. **¶** Quod videndum e-
st mensis huius .30. dies, tunc dividatur in .6. p^{ar-}
tes aequales: et quodlibet spatium divideatur in quinq^{ue}
dies et ex parte .30. Si vero menses habet

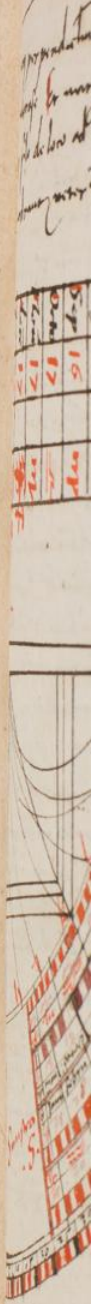
31. dies, uno pro duntaxat spatium unius diei est,
 unius pro unius, et residuum spatium dividitur
 in 6. spatia, et quilibet horum 6. in 5. sic
 pro **¶** Consequenter videtur in tabula
 in 9. gradu quatuor **¶** Insuper Martij: Exfr
 illi gradu. et puncta. A. ponat regula:
 et protrahatur linea sic pro, et erit spatium
 unius februarii. quod scilicet 28 dies
 habet. Unde potest dividere in 4. spatia equalia
 quorum quilibet erit 7. dies. Postea videtur
 in quo gradu. V. incipit aprilis: Et ponit
 recta sunt pro: et erit spatium unius febr
 Martij omni diebus et diebus et uno diebus
 pro penatur, sic fiet de omnibus mensibus
 punctis sic in tabula **¶** Et sciendum quod dies
 boni et tunc debent fore in qua una illorum
 dies forebatur inferior in medietate inferiori
 alio medietate in medietate superior: ad designandum
 quod in diebus medietate diebus illorum mensis
 agendum sit in zodiaco. Et in diebus inferiori.
 Et sic fore forebatur mensis in pro inferiori
 inferiori: ita forebatur in pro superior: **¶** Et
 dicitur est magis quod in sic spatia sub me,
 scilicet quot sunt dies in mensis ut. 9. linee
 unius. 5. dies vel. 6. vel. 7. protrahatur
 comparando duo spatia: et nichil forebatur magis die,
 et uno unius sic: et hinc designaverit dies
 comparat unius et spatium **¶** Et aut quod dicitur in

sa 11

non fuerit magis quoniam ponitur in
 unum pro duobus duobus vel tribus si non possibile
 esse in quoniam cursoris et hanc de cursoris

De scala Almonera

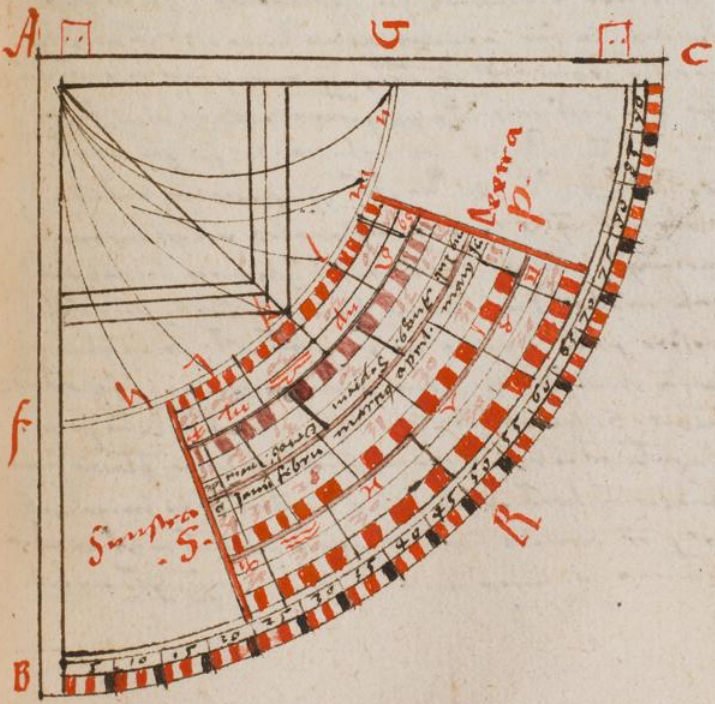
Scala Almonera suo perficitur ingenio, Luna
 a. k. que est ab A usque ad cursoris, si quod cursoris
 cursoris hanc: Vel ab A usque ad k. si non
 hanc cursoris: Dividatur in 2. partes p. 10.
 (prout euclidis) vel in puncto medio de
 inferioris, ponatur pes eorum immobilis: et alius
 pes extendatur usque ad punctum in angulo
 unius A. et unum alius pes mobilis situm situm
 in quo tangit dicitur punctum seu motu fuerit
 duo puncta in huius descendentes unius la-
 tera quadrantis. Et a puncto k. si non est
 cursor: vel in gradum huius medio in iua or-
 referentia luna in limbo, Si est cursor pro-
 trahatur duo linee recte: et unius illas duo
 contingentes duo spatia ex utraque luna di-
 vidatur in 12. partes equalibus: et protrahatur
 huius illas divisiones designatas: et spatia
 inter lineas, ex utraque parte interrupta
 dicuntur puncta: et superiora quatuor in
 unius unius a lateribus quadrantis: et dui-
 dendo unius arcum huius medio quadrantis
 dicitur in puncto per alius subtile in alioque
 filo de ferro subtile: in unius filo extremum

yong perpendicular de p'tubo ad aling rej
 ponderate. Et margarita perforata inuenit
 sup filo de lino ad lora et erat yphew yphew
 quadrans ueris

Insipit
 of me
 facta
 lenda

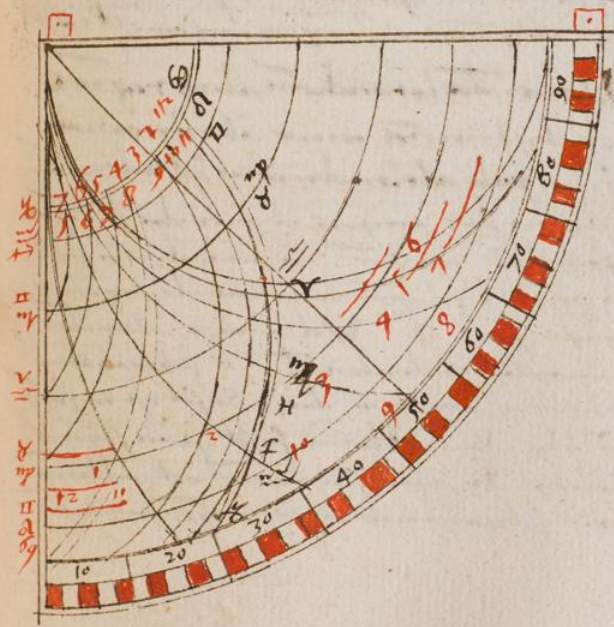
Aug 5	mi	Sig
Aug 18	H	H
Aug 19	V	V
Aug 16	R	R
Aug 17	II	II
Aug 16	Q	Q
Aug 16	Q	Q
Sep 16	mp	mp
Oct 17	mp	mp
Nov 17	mp	mp
Dec 17	mp	mp
Jan 19	mp	mp
Feb 20	mp	mp

est hinc sig. ad ista quadrante Scala ab unum
inferior rali me hinc 4^h sic sup. y habent est

Tabula

12	1	2	3	4	5	6	7	8	
	11	10	9	8	7	6	5	4	
65	mi	6	mi	9	mi	9	mi	9	mi
65	74	62	48	55	48	46	55	36	56
62	15							5	7
53	42					8	18		7
42	0	40	15	35	16	28	9	19	4
30	29					1	7		0
28	45								0
18	27	17	5	13	31	7	51	0	28

De utilitatibus quod dicitur

Altitudinem solis sic habebis cum quod dicitur in primis
 vobis solem in radiis solaribus ambo foramina per foramen
 Et nota super quem quod dicitur perpendiculariter radat medi-
 um ubi altitudinem solis **U. S.** vis fare in quod gradu
 sit sol per meridiem respice in quod mensis sit: et quod
 die eiusdem mensis Et pone filum perpendiculariter per alti-
 tudinem in meridiem: et nota super quem quod dicitur sub illo
 mensis: et super quem quod dicitur ubi quod dicitur radat filum
 quod in eo signo et gradu erit sol **U. S.** vis fare
 declinationem solis: et quod sit distantia ab equino-
 ctiali per meridiem Pone filum super quod dicitur in quo
 est sol in quod dicitur cum dicitur, et non quod dicitur in libro
 super quem quod dicitur radat filum: et pone filum super quod dicitur me-
 diam meridiem: et non super quem quod dicitur in libro
 ubi radat perpendiculariter quod dicitur quod dicitur quod dicitur
 in libro ubi primum et dicitur et conficiat quod dicitur

Ad orientem latitudinem alius regni et
et distantia eius ab equinoctiali
sive pole altitudinem quod dicitur

Altitudinem solis accipis in meridie polo exente
 a principio .V. vel .VI. et altitudinem subter-
 he de .90. gradibus reliqua erit latitudo regni
 sive altitudo polo **U. S.** Vel accipe altitudinem
 solis in meridie et de altitudine quod dicitur subtrahatur
 solis declinatio eiusdem diei Si sol est in signis
 septentrionalibus. Vel addatur si sol est in signis
 meridionalibus Et quod subtrahatur vel addatur
 remanet subtrahatur a .90. et hoc latitudo

regne sui de latitudine poli **¶** Vel sic
 Arce abstractum alius stelle fixe inabilis in
 polium quod est in maiore abstractio in nocte
 et abstractum in eadem nocte vel alio: et hoc
 abstractio subtrahatur de maiore: et medietas
 dicitur abstractum abstractum in quod modo
 promouit est abstractio poli sui latitudo regne

¶ Si vis fore horas dies in omni regione in
 de latitudinem regne sui abstractum poli
 Argentum fore gradibus 48. $\frac{1}{2}$. sicut prolonum
 et operta tot gradus in lumbis ydrant: in
 quendo a latere ydrant sup quod in fixe
 sunt tabule pforate, et ubi ille inq tunc
 bonis mensuris cursum don't principium. V.
 videt sub ipso ppendente dicitur Et talis fixa
 Cursoris etiam ydrant est in regne illa

¶ Vel sic Arce abstractum solis in meridie
 et non mensuris ppenditur a sui inq videri:
 et mensuris cursum don't dies inq in meridie ar-
 cept abstractum, si videt sub ppendente
 et omni sui mensuris ppenditur in illa regione
 Cum regner Cursor fuerit sic disposimus
 perire perire ductum sup diem inq diem hora
 no hie: et protracte margarita don't ca-
 dat sup lumbis antipromedalem ultimam
 q est finis .6. horu, postea dimitti ra-
 dum solis pmanere p vtriusq foramen:
 a nota boni margarite in horis qui
 ipsa videri vly horam dies in 7. 5. **¶** Item

cadat sup hunc primam circiferalem in
prima hora S. cadat supra secunda hunc
aut 2 et demors

De quadrante sine Cursore

Si vis hunc per quadrantem sine cursore
horas duas Tunc accipe in tabulis qd dicitur
grad. solis, et in gradu solis in tabula de
clinacione: accipe solis declinationem et saluabere
a latitudine regule in q^o 45. Si sol fuerit in
signis deprimibilibus, vel adde si fuerit sol
in signis inordinabilibus: et quod per signa
altos vel aditus remanserit tunc. Et tot
gradus p^o in limbo a latere qd supra
quod inferius sunt tabule p^o forate et pone
p^o ad retin ubi terminatur unq^o et m^o in
margarita usq^o ad linea meridionalium
alibi tunc finis margarite ad rate duas
Tunc p^o r^o r^o solis in fine q^o ambo
foramina, et in loco ubi r^o margarite
et h^o horam

Ad hunc horam q^o in 4°

Horario sine cursore

Ad habendam horam id p^o m^o margo,
n^o ad signum et ad gradum solis: et ubi
vel deprimat qd dicitur in sole d^o r^o ambo
foramina p^o m^o et q^o linea margarita r^o g^o
ut h^o q^o p^o p^o h^o q^o p^o p^o

45
253

De horis inueniendis per Quadrantem Cum Cursore

Inueniuntur horarii in quadrato q̄ est in cursore
Equinoctialem cursorem linea q̄ in artibus septem
brevi distinet dicitur sup̄ unum qui in gradibus in unum
bono uisitat ab unum dicitur eiq̄ dicitur in q̄ d̄ p̄sentat
urpote si sis in uno id est .7. et tunc per punctum
linea sup̄ .48. gradu ab uno fursu id est apte
punctum inueniuntur p̄sentat. Locum sic cursore
re dicitur p̄sentat sup̄ punctum dicitur in q̄ horarii
quod a uno qua lineam ex ab unum dicitur a
sinistro inferius uersus cursorem tangat. Quia ut
vna dicitur p̄sentat ad caput eiusdem lineae
ex altera parte uersus punctum a ubi cum
tangat p̄sentat: in in uno q̄ ab h̄o p̄sentat
uniga est punctum factum. Vel si p̄sentat
(ut apud quosda mos est) h̄o punctum cursore
h̄o in uolue ad bono ubi p̄sentat linea tangat
p̄sentat. Hoc r̄o punctum inueniunt, et vna
vel p̄sentat p̄sentat uisitat, et ab unum dicitur
o inueniunt p̄sentat ratio. Quam inueniunt Linea
quodra sinistram sole h̄o uisitat: a tam
dicitur h̄o et illuc ut uisitat, dicitur o uisitat p̄.
uolue foramen penetrat recto uisitat
Quod quoniam in uno p̄sentat in uisitat uisitat
ubi quoniam o p̄sentat uisitat descendit h̄o
inueniunt. Sup̄ in dicitur 3o. Quam p̄sentat
uisitat, ubi qua lineam ex ab unum dicitur
sup̄ tangat in uisitat uisitat. Sup̄ h̄o h̄o
in punctum in uno p̄sentat p̄sentat, uisitat p̄sentat
dicitur ubi quoniam uisitat p̄sentat. Considera in h̄o
p̄sentat sup̄ uisitat dicitur h̄o qua uisitat labor ex p̄sentat

